

Василенко М. Ю.

здобувач вищої освіти групи Б2/2

Науковий керівник:

асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Мікуляк К. А.

Миколаївський національний аграрний університет

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІК КРАЇН СВІТУ

В економіці кожної країни існує безліч різних видів господарської діяльності. На заводах виробляються машини і обладнання, в сільському господарстві працівники зайняті виробництвом продовольства для населення та сировини для промисловості, в сфері послуг працюють банківські службовці, вчителі, лікарі. Однією з найважливіших категорій розвитку економіки, який характеризує кінцевий результат виробничої діяльності економічних одиниць-резидентів у сфері матеріального і нематеріального виробництва є валовий внутрішній продукт.

Аналізу сучасних тенденцій розвитку економік країн світу приділяють увагу науковці, до числа яких належать: М. Босовська [3], Ю. Козак [1], А. Мазаракі [3], К. Тертична [4] та ін.

Валовий внутрішній продукт – це ринкова вартість річного обсягу кінцевих товарів і послуг, вироблених у країні з ресурсів, що належать як резидентам країни, так і іноземцям [1].

До валового внутрішнього продукту не включається:

- вартість товарів, які вироблені домашніми господарствами для власного споживання, а не для ринку (наприклад, столяр виробив для себе меблі тощо);
- продукція, що виробляється на присадибних ділянках для власного споживання;
- продукція, яка виробляється в тіньовій економіці. Хоча така продукція й виробляється для продажу, але держава не володіє інформацією про неї, тому офіційна статистика її врахувати не може;
- суто фінансові операції урядові трансфертні платежі; приватні трансфертні платежі; купівля-продаж цінних паперів та продаж товарів, які вже були в ужитку [2].

Номінальний ВВП – це загальний обсяг виробництва, який обчислюється в поточних ринкових цінах (фактичні ціни того року, який є предметом обліку або аналізу). На величину номінального ВВП впливає динаміка обсягу виробництва та динаміка рівня цін [3].

Реальний ВВП – це загальний обсяг виробництва, який обчислюється в постійних цінах (фактичні ціни того року, котрий приймають за базовий у разі обчислення макроекономічної динаміки) [3].

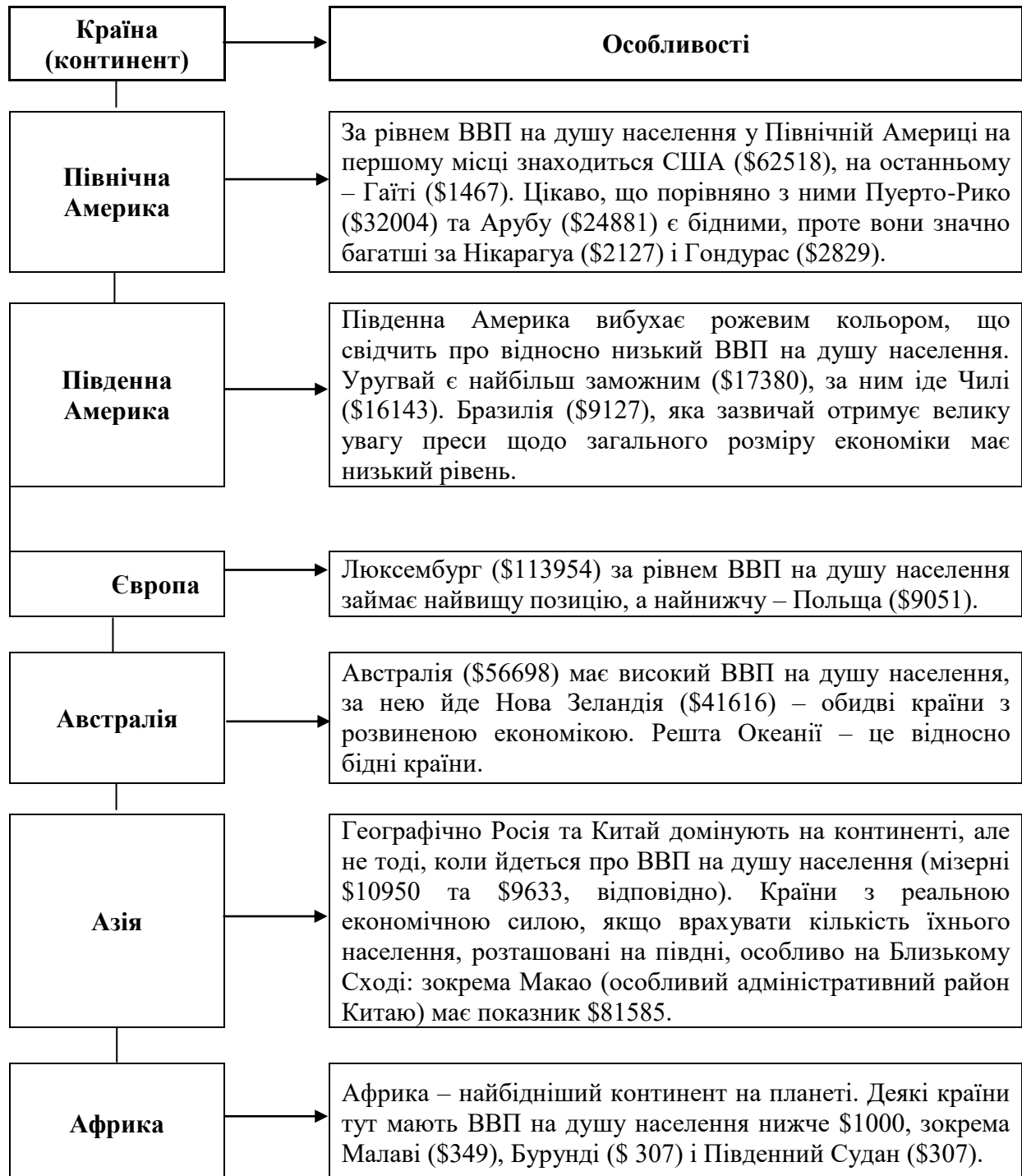

Рис. 1 – Характеристика розвитку країн (континентів) за основними показниками національних рахунків

Джерело: побудовано авторами з використанням даних [3].

Основними показниками національних рахунків є валовий внутрішній продукт, валовий національний продукт, чистий внутрішній продукт, національний дохід, особистий дохід та дохід кінцевого використання.

Валовий внутрішній продукт є одним з основних макроекономічних показників, який відображає кінцеву ринкову вартість усіх товарів та послуг, які вироблені на території країни в усіх галузях економіки за рік для споживання, експорту і накопичення, не залежно від національної приналежності використаних факторів виробництва.

Показник валового внутрішнього продукту є вагомим індикатором соціально-економічного розвитку країни. При розрахунку ВВП можна дати оцінку результатів виробництва та споживання, темпів економічного зростання, продуктивності праці, а також сформулювати уявлення про загальний добробут нації.

В останні роки ВВП України збільшується за рахунок: галузі будівництва (ціни зростають); в структурі ВВП збільшується частка сільського господарства ($\approx 12\%$); відбулись зміни в банківській і фінансовій сфері, роль яких змінилась.

Економічний добробут громадян тісно пов'язаний із показником ВВП в розрахунку на душу населення. Аналіз його зміни підтверджує тенденції аналогічні динаміці ВВП. Так, номінальний ВВП на душу населення постійно зростає, тоді як реальний ВВП на одну особу скорочується. Якщо у 2010 р. він складав 24798 грн на особу, то у 2016 р. реальний ВВП у цінах 2010 р. знизився на 5,8 % до 23346 грн/особу, що свідчить про зuboжіння нації.

Якщо порівняти динаміку макропоказників України з іншими країнами, то загалом у Європейському союзі рівень ВВП на душу населення становить більше 35 тис \$, кількість осіб, що проживають на його території, більша, ніж пів мільярда, з числа 28 країн Європейського союзу за оцінками Європейського бюро статистики (Eurostat). В середньому по всьому Європейському союзу у 2016 р. середній рівень по збільшенню ВВП становить 2,3 % (Латвія – 4,8 %; Литва – 3,9 %; Нідерланди – 3,8 %; Іспанія – 3,1 %; Австрія – 2,9 %; Німеччина – 2,1 %). Країни, що не входять до ЄС, теж демонструють високі показники росту: Румунія – 5,7 %; Чехія – 5,5 %; Польща – 4,4 %; Швеція – 3,9 % [4].

За характеристикою розвитку країн відповідно до основних показників національних рахунків бачимо, що найбільший ВВП у таких країнах, як США (\$62518), Люксембург (\$113954), Нова Зеландія (\$41616), а найменший – Гаїті (\$1467), Чилі (\$16143), Бразилія (\$9127), Малаві (\$349), Бурунді (\$ 307).

Показник ВВП представляє собою дослідження соціально-економічного розвитку країни. Аналіз його динаміки в Україні, в поєднанні з іншими макроекономічними показниками, дає підстави зробити висновки, що вітчизняна економіка знаходиться в стадії глибокої кризи, яка супроводжується стагфляцією.

Література:

1. Козак Ю. Г. Макроекономічна нестабільність: економічний цикл, безробіття та інфляція / Ю. Г. Козак, С. С. Шаповал // Основи економічної теорії: навч. посібн. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – С. 150-162.
2. Конспект лекцій з курсу «Система національних рахунків» (для студентів 3 курсу заочної форми навчання за напрямом підготовки 6.030509 (0501) спеціальності «Облік і аудит» факультету післядипломної освіти і заочного навчання)/ В. Ф. Петрова, Є. В. Гавриличенко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; – Х.: ХНАМГ, 2010. - 131 с.
3. Мазаракі А. А., Босовська М. В.// Бізнес Інформ. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2013_7_54
4. Тертична К. О. Валовий внутрішній продукт в оцінці внутрішнього потенціалу / К. О. Тертична // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2012. – № 2. – С.42-48.